

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 233/18

KLAGER: Medpalett AS ved daglig leder Kristian Larsen og styremedlem Sjur Svaboe

PUBLIKASJON: NRK

PUBLISERINGSDATO: 12.09.2018

STOFFOMRÅDE: Helse

SJANGER: Reportasje

SØKERSTIKKORD: Kildekritikk og kontroll av opplysninger, saklighet og omtanke, samtidig imøtegåelse

REGISTRERT: 10.10.2018

BEHANDLET I PFU: 27.02.2019

BEHANDLINGSTID: 137 dager

KLAGEGRUPPE: Selskap

PFU-KONKLUSJON:

HENVISNING VVPL.:

OMTALE/ANONYM.:

MERKNADER:

SAMMENDRAG:

NRK omtalte **onsdag 12. september 2018** i programmet Forbrukerinspektørene (FBI) kosttilskuddet Medox, et kosttilskudd det er forsket mye på. I innslaget som også ligger tilgjengelig på nett med tittelen «[Forbrukerinspektørene - Kan piller erstatte blåbær?](#)», besøkte FBI produsenten, Medpalett AS. Styreleder Sjur Svaboe viste reporteren rundt i produksjonsanlegget og ble intervjuet om produktet, om hva studier viser og om hvordan produktet omtales/markedsføres.

I programomtalen skrev NRK:

«Nordmenn kjøper blåbærkapslene Medox for over 100 millioner kroner i året. Virker de slik de gir inntrykk av?»

I innslaget møtte FBI også ei kvinne som har opplevd at en rekke i familien er blitt rammet av demens. Det ble samtidig fortalt at forskere ved Stavanger Universitetssykehus er i gang med ny forskning på Medox, for å finne ut om dette kan hjelpe mot demens. Professor og forskningsleder Dag Årslund ble intervjuet i denne sammenheng. I tillegg snakket reporteren med Steinar Madsen i Statens Legemiddelverk om studiene Medox viser til. Ernæringsforsker Rune Blomhoff som har gjort en av studiene, ble også intervjuet.

KLAGEN:

Klager er Medpalett AS som mener NRK har brutt følgende punkter i Vær Varsom-plakaten (VVP):

- 3.2, kildekritikk og kontroll av opplysninger
- 4.1, saklighet og omtanke
- 4.14, samtidig imøtegåelse

Slik klager ser det, har Medpalett ikke fått imøtegå sterke beskyldninger som fremkommer i det påklagede innslaget. Klager opplyser å ha blitt kjent med beskyldningene først etter at intervju var gjennomført, og kun kort tid før publisering.

Klager skriver: «NRK tok første gang kontakt med Medpalett 11. juni (se vedlegg 1). Det eneste tegnet på at journalisten ville ha en kritisk innfallsvinkel var følgende formulering i epost 20. juni: *'Til informasjon så har vi nå kommet litt lengre i vårt arbeid og intervjuet både Legemiddelverket og antioksidant spesialist Rune Blomhoff. Begge disse er kritiske til at Medox presenterer forskningsstudier på sine nettsider som gir inntrykk av dokumentert effekt mot sykdom'*. Først da Medpalett 4. september fikk oversendt en såkalt 'påsynsfil', som gjorde at vi kunne se innslaget, ble vi gjort oppmerksom på flere sterke beskyldninger som ble rettet mot Medox og Medpalett.»

Klager skriver: «NRK har også fremstilt intervjuet som ble gjort [22. juni] som et svar på beskyldningene, selv om Svaboe ikke kjente til beskyldningene før over to måneder etter at intervjuet ble gjort. I nettversjonen av innslaget står det 'Medox svarer' som beskrivelse på den delen av innslaget som inneholder intervjuet.» (Se skjermdump i selve klagen, sekr. anm.)

Klager opplyser at det ble gjort en rekke forsøk på å få imøtegå påstandene og rette feil. Det vises til vedlagte epostkorrespondanse og kronologiske gjennomgang (se klagen, sekr. anm.) av kontakten mellom partene før og etter det publiserte intervjuet. Etter klagers mening kunne spørsmålet om samtidig imøtegåelse vært løst om NRK hadde tilbudt et tilleggintervju eller latt Medox komme til orde med en uttalelse til slutt i innslaget.

Det klager reagerer på og mener skulle vært imøtegått er knyttet til uttalelser fra professor og ernæringsforsker Rune Blomhoff, fra medisinsk fagdirektør i Statens Legemiddelverk Steinar Madsen, og fra professor Dag Årsland, forskningsleder ved Universitetssykehuset i Stavanger.

Etter klagers mening fremkommer det beskyldninger om at:

- Medpalett utnytter sårbare mennesker
- Medpalett gir inntrykk av at Medox har en mer positiv effekt enn det er dekning for, også før forskerne har konkludert
- Medpalett overspiller de positive effektene i reklame for produktet
- Medox kan være helseskadelig og kreftfremkallende
- Medox selger håp uten vitenskapelig dokumentasjon

Klager skriver: «Sjur Svaboe var som intervjuobjekt ikke kjent med noen av disse sterke beskyldningene, og ville uten problemer kunne ha tilbakevist dem om han var gitt anledning. Det fikk han aldri.»

Klager skriver også: «Enkelte av påstandene [som det anføres at skulle vært imøtegått] er av en type hvor utsagn settes i en sammenheng som skaper et tydelig feilaktig etterlatt inntrykk, selv om utsagnet alene ikke kan defineres som en sterk beskyldning. Fordi vi mener at inntrykket som skapes hos seeren er fasiten, velger vi også å inkludere disse påstandene.»

Når det gjelder uttalelsen fra Rune Blomhoff, som blant annet har ledet en studie på virkningen av Medox, så mener klager at han beskylder Medox «for å misbruke studien hans for å utnytte sårbare mennesker». Klager mener Blomhoff selvsagt må få hevde dette, men at uttalelsen skulle vært imøtegått.

Klager skriver: «NRK lovet å sende oss et forslag til tilsvarende som skulle vises i forbindelse med intervjuet, men det ble aldri oversendt og følgelig ble denne grove og uriktige beskyldningen stående ubesvart i programmet. NRK har ikke kontrollert at opplysningene som ble gitt av kilden var korrekte, til tross for at vi opplyste dem om at beskyldningen var feil.»

Hva gjelder NRKs intervju med medisinsk fagdirektør i Statens Legemiddelverk, Steinar Madsen, så påpeker klager at det er Mattilsynet, og ikke Statens Legemiddelverk som har ansvar for å føre tilsyn med kosttilskudd.

Klager skriver: «Vi ba NRK opplyse om dette da det er av vesentlig betydning når de lar Legemiddelverket kommentere vårt produkt, noe de nektet. Dette betyr at NRK unnlot å informere seerne om hvordan markedet er regulert og dermed skapte et skjevt bilde av rett og galt.»

Slik klager ser det, handler det dessuten om «fryktkommunikasjon» når Madsen viser til at langvarige studier på andre kosttilskudd, for eksempel betakaroten, har funnet at det kan være skadelig/kreftfremkallende. Klager påpeker at det er vesentlige forskjeller mellom betakaroten og Medox; førstnevnte er en fettløselig substans, Medox er vannløselig og fullstendig ufarlig.

Klager reagerer også på blant annet fremstillingen av at Stavanger universitetssykehus har hatt innvendinger mot hvordan de er brukt i omtale/markedsføring av Medox. Etter klagers mening skaper NRK inntrykk av at Medox misbraker Universitetssykehuset i Stavanger i markedsføringen, og at klager er uenig med sykehuset. Klager påpeker: «Faktum er at vi laget en nettartikkel, sykehuset kommenterte den og vi gjorde de justeringene sykehuset ba om. NRK justerte riktignok teksten i innslaget noe, men faktum er at vi hele tiden har fulgt sykehusets tilbakemeldinger nettopp for å unngå den situasjonen NRK har forsøkt å konstruere. NRK kan her umulig ha lagt vekt på saklighet og omtanke i innhold og presentasjon.»

Slik klager ser det, er NRKs fremstilling av hva Medpalett har formidlet om sitt produkt i denne sammenheng dessuten feilaktig. Klager innvender at faksimilen som NRK viser og omtaler som annonse, er et kundebrev, og at det ikke er henvist til studien som blir gjort på Stavanger Universitetssykehus i annonser eller reklamesammenheng.

Klager forklarer: «Henvisningen er brukt i en annonse én gang, og det var i en støtteannonse vi kjøpte i Stavanger Universitetssykehus' 10-års-jubileumsavis i 2014. Annonseren ble skriftlig godkjent av Årsland selv i epost 10. oktober 2014, som det fremgår av vedlegg 11. NRK ble gjort kjent med Årslands godkjennelse, men lot være å vise til den i innslaget. For det andre

har vi hele tiden vært svært nøye med ikke å foregripe noen forskningsresultater. Teksten vi brukte i 2014 er dessuten tilnærmet identisk med det Universitetssykehuset i Stavanger skriver på sine egne hjemmesider om studien: <https://helse-stavanger.no/kliniske-studier/kan-blaber-forebygge-demens>»

Klager viser også til hva Årsland selv har uttalt til annen presse: «Vi ønsker å undersøke hvor stor rolle de mekanismene som Medox påvirker, spiller i utviklingen av Alzheimer. Vi tror nemlig at de faktorene spiller en rolle. Det er et godt argument for at preparatet har en positiv effekt, sier Dag Årsland, som leder studien». Slik klager ser det, er teksten i kundebrevet altså «tilnærmet identisk med det kilden selv har uttalt offentlig».

Klager understreker: «Selv om studien åpenbart har som hypotese at det finnes en positiv effekt av å bruke Medox, har vi hele tiden vært forsiktige når vi har omtalt studien, og aldri hevdet at Medox har en effekt mot demens.»

Klager reagerer videre på at NRK ikke ville informere om innholdet i intervjuet med kvinnen som ønsker å finne en medisin mot demens: «NRK begrunnet avslaget med henvisning til kildevern, selv om intervjuobjektet stiller med fullt navn i innslaget. Inntrykket NRK skaper ved å inkludere intervjuet er at Medox har gitt falskt håp til en person i en tragisk situasjon. Medox blir aldri gitt anledning til å imøtegå det feilaktige inntrykket som skapes.»

For øvrig opplyser klager at publiseringen har hatt negative konsekvenser for selskapet.

FORSØK PÅ MINNELIG LØSNING:

Partene hadde før publisering omfattende kontakt om de sentrale momentene i denne klagen. NRK har funnet det ryddigst at PFU vurderer klagen når klager fortsatt mener at vurderingene på de samme punktene bryter med god presseskikk. Redaksjonen har derfor ikke tatt initiativ til noen minnelig løsning på saken.

TILSVARSRUNDEN:

NRK forklarer at formålet med den aktuelle reportasjen sendt i Forbrukerinspektørene 12. september 2018 var «å undersøke resultater av forskningen på kosttilskuddet Medox, hvilken effekt produktet har og om dette markedsføres på en riktig måte til forbrukerne».

Ifølge NRK setter reportasjen «et kritisk søkelys på produktet og markedsføringsaktiviteten, men framstillingen bygger på etterprøvbare fakta og kilder med kjennskap til produktet og/eller fagområdet». NRK mener å ha framstilt fakta på «en saklig måte i reportasjen, og de ansvarlige for Medox har fått god anledning til å kommentere faktaopplysninger og imøtegå påstander som framsettes mot dem». NRK er altså uenig i klagers anførsler og avviser at det er begått brudd på god presseskikk.

NRK opplyser at det ble sendt flere eposter forut for intervjuet som ble gjort med klager 22. juni, og «allerede 12. juni ble det fra redaksjonens side gjort oppmerksom på at vi ville stille spørsmål om effekten av produktet». «I tillegg ble det, som klager også skriver, opplyst i e-post den 20. juni at flere kilder var kritiske til måten selskapet presenterte forskningsstudier om Medox på sine nettsider», skriver NRK.

NRK opplyser at klager i intervjuet ble stilt «en rekke kritiske spørsmål blant annet om effekten av Medox, om produktet kunne være helseskadelig, bruk av forskningsstudier i markedsføring, påstander om 'oversalg' av forskningsresultater og markedsføring overfor mennesker som er syke eller redde for å bli syke, altså sårbare grupper». To måneder etter intervjuet fikk klager også tilbud om gjennomsyn av ferdig reportasje.

NRK skriver: «Klager hadde ikke anledning til å komme til Oslo for å se reportasjen, og det ble i stedet avtalt en gjennomgang pr. telefon. Dette ble gjort 24. august ved at hele reportasjen ble avspilt over telefon (inkludert intervjuet med privatpersonen (...)). Etter dette hadde klager en rekke innsigelser som ble sendt skriftlig til redaksjonen, slik det også er beskrevet i klagen til PFU. Redaksjonen hadde dessuten noen oppfølgingsspørsmål som ble besvart skriftlig av Medpalett.»

NRK forklarer at flere av klagers innspill ble tatt inn, at ny versjon ble oversendt klager som påsynsfil 4. september, og at dialogen med klager fortsatte frem til publisering 12. september: «[D]et ble fortløpende gjort enkelte justeringer og tillegg i reportasjen for å sikre at framstillingen var presis og at alle påstander ble imøtegått.» NRK avviste imidlertid å gjøre et nytt intervju med klager, fordi redaksjonen mener «alle hovedpåstander var tema i intervjuet 22. juni».

Slik NRK ser det, er det dekning for å si «at de omtalte studiene har blitt brukt i reklame/annonser/markedsføring av Medox». NRK skriver: «For det første bekrefter klager selv i sin klage at professor Årslands studie har blitt brukt i reklame: *'Henvisningen er brukt i annonse én gang, og det var i en støtteannonse vi kjøpte i Stavanger universitetssykehus' 10-årsjubileumsavis i 2014.* Videre mener vi det må være mer enn rimelig å oppfatte de omtalte kundebrevene som en form for reklame/markedsføring. Brevene sendes til folk som tidligere har kjøpt produkter fra selskapet, og inneholder salgsfremmende omtale, kjøpsoppfordringer, vervekampanjer m.m. (Se vedlegg 3 - kundebrevet 'MEDOX Nytt').»

Etter NRKs mening blir det i innslaget kun fastslått fakta når det opplyses at Stavanger universitetssykehus har bedt Medpalett om at studien deres ikke skal kobles til salg: «Sykehuset har siden i fjor bedt Medox om å slutte å omtale studien i salgssammenheng, Medox mener de har fulgt retningslinjer (og tilbakemeldinger) om dette. Den siste setningen i reportasjen ble for øvrig lagt til i reportasjen etter tilbakemeldinger om at klager ønsket å kommentere denne opplysningen.»

NRK viser også til vedlagte epostkorrespondanse: «Så sent som 11. september i år publiserte Medox på sin hjemmeside en omtale som kobler utsagn om den aktuelle forskningen opp mot bestilling av Medox (se skjermdump, Vedlegg 5). Sykehuset mener denne markedsføringen fremdeles er i strid med sykehusets retningslinjer (se vedlegg 4).»

Når det gjelder uttalelsene som fremkommer i intervjuet med Årsland, så mener NRK at han må kunne være «kritisk til at markedsføringen gir et etterlatt inntrykk av effekt (...), selv om han for noen år siden ga uttrykk for andre synspunkter».

Videre mener NRK at klager får imøtegå «påstandene om at de trekker forskningsresultater for langt». NRK skriver: «Sjur Svaboe blir blant annet spurt om det er dokumentasjon på om Medox virker, om hvordan forbrukerne informeres om dette, om oversalg av konklusjoner og ansvar for de som leser reklame for produktet.»

Videre mener NRK at klager også imøtegår professor Rune Blomhoffs uttalelse: «Gjennom intervjuet gjennomført 22. juni ble Svaboe stilt flere spørsmål om ansvaret de har for informasjon til mennesker som er syke eller redde for å bli syke - disse gruppene er nettopp de som etter NRKs mening må anses som 'sårbare' i en slik sammenheng.»

NRK opplyser at klager dessuten ble stilt flere andre spørsmål om samme tema, men at svaret som ble gjengitt, ble valgt ut «i redigeringen fordi Svaboe gir et godt og presist svar på problemstillingen».

NRK avviser at redaksjonen ikke overholdt avtale om å sende klager forslag til imøtegåelse: «Det ovenstående sitatet ble klippet inn i reportasjen og oversendt til Sjur Svaboe dagen før publisering. (Opprinnelig var avtalen å oversende sitatet noen dager tidligere (fredag 7. september), men Medpalett v/Stein Frisch ble i den forbindelse informert om at det ville sendes over etter at omredigeringen var gjennomført etter helgen.)»

Slik NRK ser det, får klager også svare tilstrekkelig på det som fremkommer i intervjuet med Madsen. At Medox selger håp uten tilstrekkelig dokumentasjon, mener NRK er en «nokså generell meningsytring som baserer seg på at det ikke er vitenskapelig dokumentert at Medox har en medisinsk effekt - en opplysning som det ikke er strid om, og som Sjur Svaboe også bekrefter i intervjuet». For øvrig tok NRK også her hensyn til klagers innspill og la inn en «en utdypende imøtegåelse som voiceover rett i bakkant av intervjuet med Sjur Svaboe: *'Medox sier at de ikke selger håp og presiserer at de aldri har sagt at kosttilskuddet kan erstatte legemidler. De sier at Medox tilfredsstiller Mattilsynets krav'*».

NRK er imidlertid uenig med klager i at Madsens uttalelse innebærer en sammenligning mellom betakaroten og Medox, eller at det påstås at Medox kan være kreftfremkallende. NRK skriver: «Det framgår klart og tydelig at Madsen svarer på et generelt spørsmål om hvorfor de er så strenge i vurderingene, og at betakaroten brukes som et konkret, erfaringsbasert eksempel på grunnen til at de har en streng praksis (...) Dette utsagnet inneholder ingen beskyldninger mot Medox, derfor kan vi heller ikke se at det er grunnlag for noen samtidig imøtegåelse av utsagnet.»

NRK forklarer også at Legemiddelverket ble intervjuet «fordi Mattilsynet ikke vurderer forskning og helseeffekt. Og det var det siste vi ville få vurdert, ettersom Medpalett reklamerer med at de skiller seg fra andre helsekostmidler fordi Medox har en dokumentert helsemessig effekt». NRK tilføyer: «Vi mente at Legemiddelverket var de beste i Norge til å gjøre en faglig vurdering av den helsemessige effekten. Tidligere hadde Legemiddelverket også ansvar for tilsyn med helsekostprodukter, så de er godt kjent med fagområdet.»

Når det gjelder intervjuet med kvinnen som har opplevd mange i familien med demens, opplyser NRK at klager fikk høre dette i den første gjennomlyttingen av reportasjen 24. august: «Her spilte vi av scenen, men uten å gi informasjon om etternavn. Senere informerte vi om innholdet i denne delen av historien to ganger på e-post (Se også vedlegg 7). (...) Det ble altså informert tydelig om innholdet i dette intervjuet tre ganger. Vi ønsket ikke å dele etternavnet til intervjuobjektet før publisering for å skjerme henne for eventuelle direkte henvendelser om saken, men vi har vært helt åpne om hennes rolle i reportasjen og hva hun uttaler seg om.»

NRK tilføyer: «NRK har aldri hevdet at Kjelsrud har vært Medox-abonnet, og det

framkommer i reportasjen hvordan produktet presenteres for henne: Gjennom en annonse som peker på den mulige positive effekten mot demens. Vi går ut fra at dette er ganske typisk for andre som ikke har hørt om produktet før, og hun representerer dermed en gruppe forbrukere som kan være i målgruppa for et produkt som Medox.»

Videre avviser NRK at det ikke er lagt vekt på saklighet og omtanke i innhold og presentasjon, og at innslaget skaper et feilaktig inntrykk av Medox: «Det er en klart kritisk tilnærming til temaet, men denne bygger på dokumentasjon og åpne kilder. Vi har etter vår mening ikke utelatt faktaopplysninger som er nødvendige for å opplyse om saksforholdene, og vi har også tatt med uttalelser fra de tre kildene som er kritiske til Medox eller selskapets markedsføring som gjør det klart at de ikke utelukker at produktet kan ha en medisinsk effekt. Vi bruker også tid på å fortelle at dette er et internasjonalt anerkjent kosttilskudd som det er forsket mye på.»

Etter NRKs mening får klager god anledning til å svare på de kritiske spørsmålene i reportasjen, og også tid til å snakke om de positive effektene av produktet.

Klager mener det prinsipielle spørsmålet i saken er følgende: «*Har NRK gitt Medpalett en reell adgang til samtidig imøtegåelse når denne imøtegåelsen skjer ved at NRK selv velger ut uttalelser fra et intervju som ble gjort før Medpalett ble gjort kjent med påstandene som skulle imøtegås?*»

Etter klagers mening må det være opp til «den som blir utsatt for sterke beskyldninger og påstander hvordan disse skal imøtegås». Klager viser til vedlegg 1 der publiserte påstander og spørsmål er listet opp: «Oversikten viser tydelig at NRK tar feil når de hevder at 'alle hovedpåstander var tema i intervjuet 22. juni'.»

Slik klager ser det, er NRKs kildekritikk og kontroll av opplysninger også mangelfull: «NRK har videreformidlet feilaktig informasjon, til tross for at vi en rekke ganger gjorde dem oppmerksomme på feilene og ba om mulighet til å korrigere.»

Klager mener dessuten NRK gjentar feil i sitt tilsvarende svar: «NRK gjør et poeng av at vi selv i vår klage innrømmer at professor Årslands studie er benyttet i reklame. Det er korrekt, men NRK tilbakeholder nok en gang det vesentlige poeng at det kun har skjedd én gang, i Stavanger Universitetssykehus' egen jubileumsavis og med skriftlig godkjenning fra sykehuset (godkjennelsen er presentert i vedlegg 11 i vår opprinnelige klage). Det er også fremkommet ny informasjon siden vår klage ble innsendt. I vedlegg 2 nedenfor fremgår det at sykehuset selv, i en annonse i dagspressen, gjør koblingen mellom Medox og mulige effekter mot Alzheimers.»

Videre avviser klager at de omtalte kundebrevene kan anses som reklame/markedsføring: «Kundebrevene sendes kun til Medox' eksisterende abonnenter, ikke til tidligere kunder. Dette er altså informasjon til eksisterende kunder, ikke markedsføring med salgsformål. Dette ble NRK informert om før innslaget ble sendt.»

For øvrig avviser klager NRKs påstand om at «[s]å sent som 11. september i år publiserte Medox på sin hjemmeside en omtale som kobler utsagn om den aktuelle forskningen opp mot bestilling av Medox». Klager skriver: «Artikkelen NRK viser til ble publisert 16. november 2016. Etter dialog med sykehuset ble den noe justert, og 9. februar 2017 kunne vi rapportere til sykehuset at alle endringer og tiltak de ønsket var gjennomført. Siden denne

dato har vi ikke mottatt noen henvendelser fra sykehuset med ønsker om endringer i vår omtale av den pågående studien. Medox har fulgt alle henstillinger fra Stavanger Universitetssykehus, og vil fortsette å gjøre det. I mailutveksling i vedlegg til NRKs tilsvare fremgår det at en kommunikasjonsrådgiver ved sykehuset, som begynte i jobben i fjor sommer og som vi aldri tidligere har vært i kontakt med, er kritisk til 'en lenke i en boble rett over overskriften på vår hjemmeside'. Kommunikasjonsrådgiveren vedgår imidlertid at hverken hun eller sykehuset har varslet oss om denne innvendingen.»

Slik klager ser det, skulle NRK «ha sjekket med kilder på sykehuset i forkant av innslaget, og dermed unngått å spre feilaktig informasjon».

Klager mener også NRK kunne oppnådd hensikten med reportasjen og «økt programmets kvalitet og bidratt til langt bedre folkeopplysning» om redaksjonen hadde gitt reell rett til samtidig imøtegåelse, kontrollert opplysningene og vektlagt saklighet og omtanke i innhold og presentasjon.

NRK innvender at retten til samtidig imøtegåelse ikke innebærer «at den som blir omtalt skal bestemme hvordan imøtegåelsen skal gis, eller at den samtidige imøtegåelsen i sin helhet skal foregå på en viss måte - for eksempel gjennom et intervju foran kamera». NRK fastholder at klager har fått flere muligheter for samtidig imøtegåelse: «Først gjennom et lengre intervju foran kamera i juni, deretter ved å komme med utfyllende kommentarer og opplysninger i flere omganger etter gjennomlysninger og gjennomsyn av reportasjen i august og september.»

NRK forklarer videre: «Når det jobbes med en reportasje i en periode på tre måneder er det ikke uvanlig at det kommer til nye opplysninger/uttalelser som må kommenteres etter et første intervju, og det er derfor viktig at den som blir omtalt får god anledning til å svare på alt som blir framsatt. Klager fikk anledning til å høre og se det som skulle publiseres i flere omganger. Dermed fikk de også konkret kunnskap om hvem som framsatte kritikk og beskyldninger mot dem og hva disse gikk ut på i god tid før publisering, og god anledning til å komme med utfyllende kommentarer og svar. Vi mener at NRK gjennom dette har oppfylt Vær varsom-plakatens krav til samtidig imøtegåelse.»

NRK fastholder at kundebrev må kunne omtales som reklame/markedsføring. Redaksjonen viser til ulike definisjoner og påpeker at markedsføring og reklame også kan rettes mot eksisterende kunder. NRK legger til: «For øvrig er artikler fra de samme kundebrevene lagt ut på Medox' nettsider som er åpne for alle, og kundebrevene kan enkelt søkes opp på nett også for de som ikke er kunder hos Medox.»

NRK skriver videre: «Det er riktig at Dag Årslund i 2014 godkjente innholdet i en annonse for Medox, men det er ikke denne han uttaler seg om i vår reportasje. Han uttaler seg på bakgrunn av teksten i en artikkel i kundebrevet Medoxnytt (nummer 3/2014), samt teksten i en annonse publisert i Blindeforbundets medlemsblad Synspunkt i 2017 (samme tekst er også publisert på Medox' åpne nettside).»

Når det gjelder henvisningen til hva som var publisert 11. september, presiserer NRK at redaksjonen mente å vise til at dette lå ute på nettsiden den aktuelle datoen: «Klager har rett i at denne artikkelen ble skrevet og publisert langt tidligere, men poenget for den innklagede

saken står ved lag: Artikkelen med kobling mellom utsagn om forskning og salg av produkt var fortsatt publisert på hjemmesidene på dette tidspunktet.»

Videre forklarer NRK: «Når det gjelder Universitetssykehusets kommunikasjon med Medpalett sies det kun dette i den innklagede reportasjen: *'Sykehuset har siden i fjor bedt Medox om å slutte å omtale studien i salgssammenheng. Medox mener de har fulgt sykehusets retningslinjer.'* Og videre: *'Sykehuset er ikke de eneste som har reagert på markedsføringen til Medox. I 2011 ga Medox ut reklame hvor det sto at kreftforeningen Profo anbefalte kapslene. Det var ikke riktig og ble endret.'* Vi mener det som ble publisert gir en riktig oppsummering både av sykehusets henstilling og klagers respons, som ble lagt inn i reportasjen etter innspill fra klager.»

Med hensyn til hva sykehuset selv har kommunisert, innvender NRK at det ikke handler om noen annonse for produktet, «men en annonse for å skaffe deltakere til det pågående forskningsprosjektet om mulige effekter av fargestoffet som finnes i blåbær og solbær mot Alzheimers».

For øvrig opplyser NRK at redaksjonen har hatt «løpende kontakt med sykehuset under arbeid med reportasjen for å be om dokumentasjon og sikre at [den] publiserte riktige faktaopplysninger».